

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

31 декември 2014 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7
Прилог 1 – Годишна сметка	
Прилог 2 – Годишен извештај	

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia
T + 389 (2) 3214 700
F + 389 (2) 3214 700
www.grant-thornton.com.mk

До Акционерите на

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје (во понатамошниот текст “Берзата”) составени од Извештајот за финансиската состојба на ден 31 декември 2014 година, Извештајот за сеопфатната добивка, Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 32.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие оценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Берзата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Берзата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените оценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти финансиската состојба на Берзата на ден 31 декември 2014 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија.

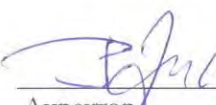
Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Берзата е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Берзата за 2014 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Берзата со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2014, во согласност со МСР 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија (Сл.Весник на РМ број 184 од 2014 година).

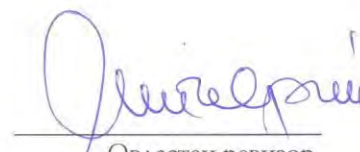
Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Берзата со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014 година.

Скопје,
02 март 2015 година

Грант Торнтон ДОО

Директор
Ружа Филипчаева

Овластен ревизор
Сузана Ставриќ

Финансиски извештаи
31 декември 2014 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешка	Во илјади денари	
		2014	2013
Приходи од редовно работење	4	33,875	28,737
Приходи од вложувања	5	3,885	4,199
Останати приходи	6	3,118	4,227
Трошоци за надоместоци и провизии	7	(10,792)	(11,514)
Трошоци за вработените	9	(11,899)	(11,912)
Трошоци за амортизација и депрецијација	12,13	(4,797)	(4,894)
Курсни разлики, нето	8	10	(17)
Останати трошоци од работењето	10	(7,389)	(7,965)
Добивка пред оданочување		6,011	861
Даночен расход	11	(663)	(110)
Добивка за годината		5,348	751
Останата сеопфатна добивка за годината			
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		5,348	751
Заработка по акција			
- Основна (денари по акција)	26	1,916	269

Финансиски извештаи
31 декември 2014 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	2014	Во илјади денари 2013
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности и опрема	12	65,765	68,148
Нематеријални средства	13	259	1,862
Учество во заеднички вложувања	14	215	-
		66,239	70,010
Тековни средства			
Пари и парични еквиваленти	16	1,832	2,175
Пласмани во банки	17	63,131	64,723
Вложувања кои се чуваат за тргување	18	9,429	-
Побарувања од купувачи	19	5,578	5,763
Останати побарувања	20	944	311
		80,914	72,972
Вкупно средства		147,153	142,982
Капитал и обврски			
Капитал	21		
Акционерски капитал		103,498	103,498
Резерви		35,648	34,897
Акумулирани добивки		5,348	751
Вкупно капитал		144,494	139,146
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	22	1,406	1,599
Донации	23	-	1,555
Обврски за данок на добивка	24	562	6
Останати обврски	25	691	676
Вкупно тековни обврски		2,659	3,836
Вкупно капитал и обврски		147,153	142,982

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Одборот на директори на Берзата на 26 февруари 2015 година и потпишани од:

[Handwritten signature]

Г-дин Иван Штериев
Главен извршен директор

Финансиски извештаи
31 декември 2014 година

Извештај за промените во капиталот

	Акционерски капитал	Резерви	Во илјади денари Акумулирани добивки/ (загуби)	Вкупно
На 01 јануари 2014	103,498	34,897	751	139,146
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	5,348	5,348
Распределба на добивка од претходни години	-	751	(751)	-
<i>Останата сеопфатна добивка</i>	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	751	4,597	5,348
На 31 декември 2014	103,498	35,648	5,348	144,494
На 01 јануари 2013	103,498	38,573	(3,676)	138,395
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	751	751
Покривање на загуба од претходна година	-	(3,676)	3,676	-
<i>Останата сеопфатна добивка</i>	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	(3,676)	4,427	751
На 31 декември 2013	103,498	34,897	751	139,146

Финансиски извештаи
31 декември 2014 година

Извештај за паричните текови

	Белешки	Во илјади денари	
		Година што завршува на 31 декември	2013
		2014	
Оперативни активности			
Добивка пред оданочување		6,011	861
Усогласувања за:			
Депрецијација на недвижности и опрема		2,984	3,045
Амортизација на нематеријални средства		1,813	1,849
Нето сегашна вредност на расходувани основни средства		-	18
Загуба поради оштетување и ненаплатливост		353	360
Приходи од донации		(1,555)	(1,554)
Приходи од усогласување на објективна вредност на удели		(229)	
Наплатени отпишани побарувања		-	(305)
Приходи по основ на камати		(1,955)	(2,499)
<i>Добивка од оперативни активности пред промените во обртниот капитал</i>		<i>7,422</i>	<i>1,775</i>
<i>Промени во обртниот капитал</i>			
Пласмани во банки		1,500	100
Побарувања од купувачи		(168)	(3,702)
Останати побарувања		(633)	348
Обврски кон добавувачи		(193)	161
Останати обврски		15	(45)
<i>Добивка / (загуба) од оперативни активности по промените во обртниот капитал</i>		<i>7,943</i>	<i>(1,363)</i>
Наплатена камата		2,047	2,696
(Платен) данок на добивка, нето		(107)	(33)
		9,883	1,300
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема, нето		(601)	(604)
Набавка на нематеријални средства, нето		(210)	-
Купени удели во инвестициски фонд		(9,200)	-
Учество во заеднички вложувања		(215)	-
		(10,226)	(604)
Финансиски активности			
		-	-
Нето промена на паричните средства		(343)	696
Парични средства на почетокот на годината		2,175	1,479
Парични средства на крајот на годината	16	1,832	2,175

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје („Берзата“) е акционерско друштво со седиште на ул. Орце Николов бр.75, Скопје, регистрирано во Република Македонија во 1995 година.

Берзата ги извршува своите активности во согласност со одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, со дозвола бр.00-49/1 од 25 август 1995 година издадена од Комисија за хартии од вредност на Република Македонија како берза на хартии од вредност.

Основните активности на Берзата се следните:

- Организирање и тргување со хартии од вредност;
- Организирање и одржување на информационите системи за тргување со хартии од вредност;
- Котирање на хартии од вредност со кои се тргува на Берзата;
- Овозможува утврдување и известување за склучените трансакции со хартии од вредност;
- Објавување информации за работењето на Берзата.

Со состојба на 31 декември 2014, акционери на Берзата се 20 правни лица (2013: 20 правни лица) и 17 физички лица (2013: 18 физички лица).

Овластени учесници на Берзата кои може да тргуваат со хартии од вредност се брокерските куќи и банките. Секоја членка мора да има лиценца за тргување со хартии од вредност издадена од Комисија за хартии од вредност. На 31 декември 2014 година вкупниот број на овластени членки на Берзата изнесува 10 (2013: 13), од кои 6 се брокерски куќи (2013: 9) и 4 се банки (2013: 4).

Комисијата за хартии од вредност врши надзор и контрола на работата на Берзата и нејзините членки вклучени во дејности поврзани со хартии од вредност.

На 31 декември 2014 година, Берзата има 14 вработени (2013: 14 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/2004 ...187/2013) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 20 декември 2010 година и бр. 107 од 10 август 2011 година). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), до колку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Берзата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 3.6: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Берзата и не го вклучуваат нејзиното учество во финансиските извештаи на заеднички контролираното друштво. Вложувањето на Берзата во заеднички контролираното друштво е евидентирано по набавната вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013. Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денар”), кои се известувачка и функционална валута на Банката. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување. Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Трансакции во странска валута (продолжува)

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2014	31 декември 2013
1 ЕУР	61.4814 денари	61.5113 денари
1 УСД	50.5604 денари	44.6284 денари

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Берзата се веројатни и мерливи. Приходите го вклучуваат вкупниот износ на побарувањата за провизија за извршени услуги, намалени за износот на данокот на додадена вредност.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се признава во периодот кога услугата е извршена и тоа:

- Провизијата за тргување се признава кога трансакцијата е извршена;
- Надоместоците по сите основи се признаваат за периодот за кој истите се однесуваат.

Приходи од камати

Приходите од камати се разграничуваат на временска основа, со примена на ефективна каматна стапка на износот на финансиското средство. Ефективната каматна стапка служи за дисконтирање на проценетите идни парични приливи и споредба со нивната сметководствена вредност.

Приходи од закупнина

Приходите од закупнина на средства на оперативен лизинг се признаваат на праволиниска основа во согласност со условите за оперативен наем.

2.5 Учество во заеднички вложувањ

Финансиските извештаи на Друштва (заеднички вложувања) чија финансиска и деловна политика е контролирана заеднички од Берзата и други друштва независни од Берзата, во финансиски извештаи се евидентирани според методот на набавна вредност. Заедничката контрола се остварува кога финансиските и деловни политики на заедничките вложувања бараат едногласна согласност од страните кои ја делат контролата.

2.6 Финансиски средства

Берзата ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, вложувањата кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството на Берзата ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Со состојба на 31 декември 2014 Берзата поседува удели во инвестициски фонд со објективна вредност од 9,429 илјади денари.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Берзата одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите и побарувањата на Берзата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи во земјата и странство, останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се не-деривативни вложувања со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Берзата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Берзата продаде значаен износ на вложувања кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на порамнување - датум кога Берзата се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во добивките и загубите.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)*****Последователно мерење на финансиските средства***

Финансиски средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се мерат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата и финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките или загубите во периодот кога се појавуваат. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат како останата сеопфатна добивка, се додека финансиското средство не се отуѓи или општети, при што, кумулативните добивки или загуби претходно признаени како останата сеопфатна добивка се признаваат како тековни добивки или загуби. Каматите на вложувањата во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се пресметани со употреба на методата на ефективна камата и се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи. Дивидендите на вложувањата во инструменти на капиталот расположливи за продажба се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи и кога Берзата има воспоставено право на прилив од дивиденди.

Објективните вредности на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотиран хартии од вредност), Берзата утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Берзата ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

2.7 Оштетување на финансиските средства

Средства признаени по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки и загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирањето на оштетувањето не се евидентира преку добивки и загуби и и секое последователното зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Берзата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Нематеријални средства (продолжува)

Права и лиценци

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

2.9 Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се признаени по набавна вредност намалена за акумулирана депрецијација и акумулирано резервирање поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната (проценетата набавна) вредност на материјалните средства во текот на нивниот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40 години
Компјутери	4 години
Моторни возила	4 години
Мебел и канцелариска опрема	4 до 10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Берзата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Истите се вклучуваат во добивките и загубите во периодот кога настануваат.

Методот на депрецијација, проценетиот корисен век и резидуалната вредност се преоценуваат на секоја дата на известување и се коретираат доколку е соодветно.

2.10 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на депрецијација и амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.11 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во денари и странска валута. Паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни финансиски инструменти, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

2.12 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи

Обврските спрема добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Обврските спрема добавувачи се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

Останати обврски

Останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Останатите обврски се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.13 Резервирање

Резервирање се признава кога Берзата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.14 Донации

Донациите се евидентираат како приход систематски и рационално во текот на употребливиот век на средствата. Добиените донации се третираат како разграничен приход во придружните финансиски извештаи. Приходите од донациите се признаваат во тековните добивки и загуби како останати деловни приходи.

2.15 Надомести за вработените

Берзата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и во задолжителните приватни пензиски фондови. На датумот на известување, не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со законски прописи. Берзата нема било каква обврска да обезбеди дополнителни надомести за своите сегашни и поранешни вработени на датумот на известување.

2.16 Тековен и одложен даночен расход

Тековниот даночен расход, по стапка од 10%, се пресметува на добивката за периодот која се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи зголемена за непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи. Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда. Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулираните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Даночниот расход за претходниот презентирани период, се пресметува по стапка од 10% на непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во тековни добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат во сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во останата сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година, Берзата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.17 Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од тргувањата како и другите приходи кои Берзата ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства или услуги не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата или како трошок, доколку е применливо.

Приходите од наемнини и другите приходи кои не се дел од редовните деловни активности на Берзата се признаваат намалени за износот на ДДВ. Нето износот на поврат/обврска за ДДВ спрема даночните власти се вклучува како други побарувања/обврски на датумот на известување.

2.18 Наем

Сметководство на давателот на наемот

Наем е договор според кој давателот на наем го префрла врз корисникот на наем правото за користење на одредено средство за утврден период на време за одредена исплата или серија од исплати.

Наемот, каде значителен дел од ризикот и наградите од сопственост се задржани од страна на давателот на наем, е класифициран како оперативен наем. Исплатите кои се направени под оперативниот наем (нето од сите користи добиени од страна на давателот на наемот), се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка врз основ на праволиниската метода во текот на периодот на наемот.

Кога средствата се даваат на финансиски наем, сегашната вредност на исплатите на наемот е признаена како побарување. Разликата помеѓу бруто побарувањето и сегашната вредност на побарувањето е признаена како незаработен финансиски приход.

Приходот по наем е признаен според условите за наем со користење на методот за нето инвестиција, со којшто се прикажува постојано периодично враќање на средствата. Кога средствата се даваат под оперативен наем, средството се вклучува во Извештајот за финансиска состојба според видот на средството. Добивката од наем се признава според условите на наемот користејќи ја праволиниската метода.

2.19 Капитал, резерви, акумулирана добивка / (загуба) и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на акционерите на Берзата.

(в) Акумулирана добивка (загуба)

Акумулирана добивка (загуба) ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(г) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Берзата.

2.20 Превземени и неизвесни обврски

Не се признаени неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се признаени во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се признава како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.21 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзан субјект во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

- а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседуваат помал процент, можат да влијаат посредно или непосредно врз одлучувањето во тоа правно лице;
- б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседува помал процент, може да влијае посредно или непосредно врз одлучувањето на тоа правно лице;
- в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 30% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 30% од акциите со право на глас во првото правно лице;
- г) физичко лице или лица кои имаат непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;
- д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и
- ѓ) во врска со лицата наведени погоре, било кој член на потесното семејство или сродник заклучно со втор степен на крвно сродство.

2.22 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Берзата на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

2.23 Известување по сегменти

За целите на финансиското известување, форматот на известувањето по сегменти се определува според работни сегменти во согласност со барањата на акционерите, чишто ризици и стапки на поврат зависат од различните видови на услугите што Берзата ги извршува.

Активностите на Берзата се организирани и управувани во само еден сегмент и се извршуваат на територија на Република Македонија.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3 Управување со финансиски ризици

Деловните активности на Берзата се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со финансиските ризиците вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Берзата се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Берзата.

Политиките на Берзата за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Берзата редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Берзата во согласност со политиките на Одборот на директори. Раководството ги идентификува и проценува финансиските ризици во тесна соработка со деловните единици на Берзата.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик кога договорната страна не е во можност да ги исполни обврските според финансискиот инструмент или договорот што резултира во финансиска загуба. Берзата нема значајна концентрација на кредитниот ризик. Побарувањата од купувачите се состојат од поголем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите. Побарувањата на Берзата не се обезбедени со било какви инструменти за обезбедување.

Максималната изложеност на Берзата на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела (во илјади денари):

	2014	2013
Пари и парични еквиваленти	1,832	2,175
Пласмани во банки	63,131	64,723
Вложувања кои се чуваат за тргување	9,429	-
Побарувања од купувачи	5,578	5,763
	79,970	72,661

Структурата на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година е како што следи (во илјади денари):

31 декември 2014	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	4,205	-	4,205
Доспеани, но неоштетени побарувања	1,373	-	1,373
Доспеани и оштетени побарувања	2,126	(2,126)	-
Вкупно на 31 декември 2014	7,704	(2,126)	5,578
31 декември 2013			
Недоспеани побарувања	3,468	-	3,468
Доспеани, но неоштетени побарувања	2,295	-	2,295
Доспеани и оштетени побарувања	2,178	(2,178)	-
Вкупно на 31 декември 2013	7,941	(2,178)	5,763

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Недоспеаните побарувања во износ од 4,205 илјади денари (2013: 3,468 илјади денари) во најголем дел се однесуваат на побарувања по основ на провизии за тргување на берза кои потекнуваат од 31 декември 2014. Овие побарувања достасуваат за наплата 7 дена по датумот на фактурирањето.

Старосната структура на доспеаните, но неоштетени побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година е како што следи (во илјади денари):

	2014	2013
До 180 дена	620	2,295
Од 180 - 365 дена	371	-
Над 365 дена	382	-
	1,373	2,295

3.2 Пазарни ризици

Берзата е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Берзата на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Берзата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Каматен ризик

Берзата е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови. Позицијата на Берзата во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2014 и 2013 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Берзата по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преоценка или датумот на достасување (во илјади денари).

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без Камата	Вкупно
31 декември 2014							
Средства							
Пари и парични еквиваленти	1,817	-	-	-	-	15	1,832
Пласмани во банки	129	14,501	48,501	-	-	-	63,131
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	5,578	5,578
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	-	9,429	9,429
	1,946	14,501	48,501	-	-	15,022	79,970
Обврски							
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	1,406	1,406
Останати обврски	-	-	-	-	-	191	191
	-	-	-	-	-	1,597	1,597
Нето каматен ризик	1,946	14,501	48,501	-	-	13,425	78,373
31 декември 2013							
Средства							
Пари и парични еквиваленти	2,173	-	-	-	-	2	2,175
Пласмани во банки	221	10,001	54,501	-	-	-	64,723
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	5,763	5,763
	2,394	10,001	54,501	-	-	5,765	72,661
Обврски							
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	1,599	1,599
Останати обврски	-	-	-	-	-	191	191
	-	-	-	-	-	1,790	1,790
Нето каматен ризик	2,394	10,001	54,501	-	-	3,975	70,871

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Ефективните каматна стапка за пласманите во банки (депозити) во текот на 2014 изнесувале од 2.5% до 3.8% (2013: 2.65% до 4.35%).

Валутен ризик

Берзата е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Берзата на 31 декември 2014 и 2013 година (во илјади денари).

31 декември 2014	ЕУР	УСД	денари	Вкупно
Средства				
Пари и парични еквиваленти	32	193	1,607	1,832
Пласмани во банки	-	-	63,131	63,131
Побарувања од купувачи	-	-	5,578	5,578
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	9,429	9,429
	32	193	79,745	79,970
Обврски				
Обврски кон добавувачи	-	-	1,406	1,406
Останати обврски	-	-	191	191
	-	-	1,597	1,597
Нето девизна позиција	32	193	78,148	78,373
31 декември 2013				
Средства				
Пари и парични еквиваленти	60	287	1,828	2,175
Пласмани во банки	-	-	64,723	64,723
Побарувања од купувачи	649	-	5,114	5,763
	709	287	71,665	72,661
Обврски				
Обврски кон добавувачи	123	-	1,476	1,599
Останати обврски	-	-	191	191
	123	-	1,667	1,790
Нето девизна позиција	586	287	69,998	70,871

Анализа на сензитивноста на странски валути:

Средства / (Обврски)	Промена во 2014	Промена во 2013	(во илјади денари)	
			2014	2013
			Добивка / (Загуба)	
ЕУР	1%	1%	-	6
УСД	5%	5%	10	14
Добивка / (Загуба)			10	20

Анализата на сензитивност ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и/или 5%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и/или 5%.

3.3 Ризик од ликвидност

Берзата води сметка за измирување на своите обврски во договорените и законски рокови. Берзата ги вложува средствата во депозити. Вложените средства во депозити во зависност од ликвидносните потреби може да се повлечат во секој момент и на тој начин Берзата да ја спречи појавата на ликвидносни проблеми во работењето. Берзата секогаш се осигурува дека има доволно готовина на располагање за подмирување на достасаните обврски. Во досегашното работење Берзата била во можност да ги исплати сите доспеани обврски во согласност со договорените рокови.

Изложеност на ризик на ликвидност

Сите финансиски обврски на Берзата доспеваат во рок од една година од датумот на известување.

3.4 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.4.1 Финансиски инструменти признаени по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Со состојба на 31 декември 2014 година Берзата поседува удели во инвестициски фонд во износ од 9,429 илјади денари (2013: нема). Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на достапни податоци за набљудување на вредноста на средствата на датумот на известување и класифицирани во ниво 2 во согласност со хиерархијата на објективната вредност.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Проценка на објективна вредност (продолжува)

3.4.2 Финансиски инструменти кои не се признаени по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се признаени според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		(во илјади денари) Објективна вр.	
	2014	2013	2014	2013
Средства				
Пари и парични еквиваленти	1,832	2,175	1,832	2,175
Пласмани во банки	63,131	64,723	63,131	64,723
Побарувања од купувачи	5,578	5,763	5,578	5,763
Вкупни средства	70,541	72,661	70,541	72,661
Обврски				
Обврски кон добавувачи	1,406	1,599	1,406	1,599
Останати обврски	191	191	191	191
Вкупни обврски	1,597	1,790	1,597	1,790

Финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Финансиски обврски

Објективната вредност на финансиските обврски се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

3.5 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Берзата се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Берзата да продолжи со своето деловно работење во континуитет, и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 75 од Законот за хартии од вредност Берзата е должна во секое време да го одржува износот на капиталот, односно основната главнина на ниво од најмалку 500,000 Евра. Износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Берзата. На 31 декември 2014 година, основната главнина изнесува 1,695,023 Евра (2013: 1,695,023 Евра).

3.6 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Берзата, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Берзата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2014 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираниите вредности на овие средства се анализирани во Белешките 12 и 13. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Берзата пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
(Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

4 Приходи од редовно работење

	2014	2013
Тргување	20,129	13,114
Котирање	8,700	9,535
Членство	2,818	3,723
Дистрибуција на берзански податоци	2,228	2,365
	33,875	28,737

Приходите од тргување во износ од 20,129 илјади денари (2013: 13,114 илјади денари) произлегуваат од пресметка на провизии согласно обемот и типот на трансакции според Тарифникот одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

Приходите од надомест за котација изнесуваат 8,700 илјади денари (2013: 9,535 илјади денари). Во текот на 2013 година, согласно измените на Законот за хартии од вредност, воведена е обврска за задолжителна котација со времетраење од пет години.

Останатите приходи од редовно работење исто така произлегуваат од надоместоци утврдени во Тарифникот на Берзата, одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

5 Приходи од вложувања

	2014	2013
Приходи од камата		
Пари и сметки во банка (вклучувајќи депозити)	1,955	2,499
	1,955	2,499
Приходи од закупнини		
Приходи од оперативен наем	1,701	1,700
	1,701	1,700
Приходи од усогласување на објективна вредност на вложувања кои се чуваат за тргување		
Приходи од усогласување на вредноста во домашни инвестициски фондови	229	-
	229	-
	3,885	4,199

6 Останати приходи

	2014	2013
Приход од донација на софтвер (Белешка 23)	1,555	1,554
Спонзорства за годишна конференција (Белешка 23)	431	797
Закуп на медиумски простор	346	674
Наплатени отпишани побарувања (Белешка 19)	266	305
Приходи од спроведени обуки	261	467
Приходи од котизација	118	138
Останати приходи	141	292
	3,118	4,227

7 Трошоци за надоместоци и провизии

	2014	2013
Провизија за Комисијата за хартии од вредност	10,716	11,442
Банкарски провизии	76	72
	10,792	11,514

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
 (Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Трошоци за надоместоци и провизии (продолжува)

За извршениот надзор на Берзата, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија наплатува надоместок, кој што се пресметува врз основа на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност. Согласно измените на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност, почнувајќи од 01 јануари 2011 година променет е моделот за пресметка на надоместокот за Комисијата за хартии од вредност и наместо 17% од остварените приходи на Берзата утврдени со нејзиниот Тарифник, се пресметува 0,006% од пазарната капитализација на сите сегменти на пазарот на последниот ден на тргување во претходната година. Пазарната капитализација ја утврдува Комисијата за хартии од вредност со Записник.

8 Курсни разлики, нето

	2014	2013
Позитивни курсни разлики	19	13
Негативни курсни разлики	(9)	(30)
	10	(17)

9 Трошоци за вработените

	2014	2013
Нето плати	8,007	8,024
Даноци и придонеси	3,718	3,715
Други трошоци за вработените	174	173
	11,899	11,912

10 Останати трошоци од работењето

	2014	2013
Материјали	1,818	2,081
Трошоци за одржување и други услуги	1,268	1,242
Трошоци за телефон и пошта	951	1,002
Маркетинг и односи со јавноста	551	780
Трошоци на Одборот на директори	480	427
Трошоци за годишна конференција	401	426
Загуби поради оштетување и ненаплатливост (Белешка 19)	353	360
Патни трошоци	212	197
Интелектуални услуги	194	194
Премии за осигурување	162	180
Обезбедување	40	36
Нето сегашна вредност на расходувани основни средства (Белешка 12)	-	18
Останато	959	1,022
	7,389	7,965

11 Даночен расход

	2014	2013
Тековен даночен расход	663	110
Одложен даночен расход	-	-
	663	110

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
(Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Даночен расход (продолжува)

Усогласувањето на вкупниот даночен расход според даночниот биланс за 2014 и 2013 година е како што следи:

	2014	2013
Добивка пред оданочување	6,011	-
Неодбитни трошоци за даночни цели	886	1,100
Даночен кредит	(266)	-
	6,631	1,100
Данок по даночна стапка од 10% (2013: 10%)	663	110
	663	110

12 Недвижности и опрема

	Објекти	Мебел, возила и друга опрема	Опрема во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2013	77,274	23,870	-	101,144
Набавки во текот на годината	-	604	-	604
Продажби	-	(1,091)	-	(1,091)
Расходување	-	(540)	-	(540)
На 31 декември 2013/ 01 јануари 2014	77,274	22,843	-	100,117
Набавки во текот на годината	-	246	355	601
Продажби	-	(89)	-	(89)
Расходување	-	(823)	-	(823)
На 31 декември 2014	77,274	22,177	355	99,806
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2013	9,955	20,582	-	30,537
Депрецијација за годината	1,932	1,113	-	3,045
Продажби	-	(1,091)	-	(1,091)
Расходување	-	(522)	-	(522)
На 31 декември 2013/01 јануари 2014	11,887	20,082	-	31,969
Депрецијација за годината	1,932	1,052	-	2,984
Продажби	-	(89)	-	(89)
Расходување	-	(823)	-	(823)
На 31 декември 2014	13,819	20,222	-	34,041
Нето евидентирана вредност				
На 01 јануари 2013	67,319	3,288	-	70,607
На 31 декември 2013	65,387	2,761	-	68,148
На 31 декември 2014	63,455	1,955	355	65,765

Дел од деловниот објект на Берзата почнувајќи од 01 март 2008 година е предмет на изнајмување под оперативен лизинг за период од една година, со можност за продолжување на договорот. Берзата не го евидентирала горенаведеното средство како средство дадено под закуп од причина што смета дека изнајмените простории не би можеле да бидат предмет на одделна продажба доколку не се направи реконструкција на објектот и други прилагодувања на документацијата. Доколку делот од објектот кој се издава би се сметал како посебен објект, Раководството проценува дека неговата проценета вредност на 31 декември 2014 година би изнесувала приближно 20 милиони денари (2013: 20 милиони денари).

Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 на објектите и опремата во сопственост на Берзата не е воспоставено заложно право и/или хипотека.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
 (Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

13 Нематеријални средства

	Софтвер	Лиценци	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2013	9,900	1,028	10,928
Расходување	(366)	(553)	(919)
На 31 декември 2013/ 01 јануари 2014	9,534	475	10,009
Набавки	127	83	210
Расходување	(722)	-	(722)
На 31 декември 2014	8,939	558	9,497
Акумулирана амортизација			
На 01 јануари 2013	6,399	818	7,217
Амортизација за годината	1,729	120	1,849
Расходување	(366)	(553)	(919)
На 31 декември 2013/ 01 јануари 2014	7,762	385	8,147
Амортизација за годината	1,726	87	1,813
Расходување	(722)	-	(722)
На 31 декември 2014	8,766	472	9,238
Нето евидентирана вредност			
На 01 јануари 2013	3,501	210	3,711
На 31 декември 2013	1,772	90	1,862
На 31 декември 2014	173	86	259

Правото на употреба на софтверот за цели на тргување на Берзата е добиено како донација од Република Словенија во почетокот на 2001 година. Со преземањето на изворниот код на софтверот од Љубљанска берза, Република Словенија што се случи во декември 2009 година, софтверот е ставен во употреба. Со состојба на 31 декември 2014 година, софтверот нема нето сметководствена вредност (2013: 1,555 илјади денари) (Белешка 23).

14 Учество во заеднички вложувања

	2014	2013
СЕЕ ЛИНК доо Скопје	215	-
	215	-

На 15 април 2014 година, Берзата склучи договор со Бугарска Берза- Софија АД и Загребска Берза АД за основање на друштво со ограничена одговорност СЕЕ ЛИНК доо Скопје („Друштвото“) со седиште во Скопје. Основната дејност на Друштвото е имплементирање и управување со софтверски компоненти на регионалниот проект за управување со налози за тргување. Вкупниот основачки влог на Берза во Друштвото до 31 декември 2014 изнесува 3,500 Евра, односно 215 илјади денари со што Берза се здоби со 33,33% учество во капиталот на Друштвото. Со одлука на Одборот на Директори, максималниот износ на влог со кој Берзата може да учествува во капиталот на Друштвото е 27,000 Евра во денарска противвредност. На 30 декември 2014 Берзата уплати дополнителни 9,833.33 Евра, односно 605 илјади денари за зголемување на учеството во заедничкото вложување (Белешка 20 и 28).

На 24 февруари 2015 година, дополнително уплатените средства за учество во заедничкото вложување се регистрирани како влог во Централниот регистар на Р. Македонија. Со тоа влогот на Македонска берза АД Скопје во заедничкото друштво СЕЕ Линк ДОО Скопје изнесува 820 илјада денари (13,3 илјади евра) што претставува еднакво учество со останатите две берзи во вкупниот влог на друштвото од 40 илјади евра. (Белешка 28).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
(Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

15 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Берзата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди се категоризирани на следниов начин:

	Вложувања кои се чуваат за тргување	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2014			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Пари и парични еквиваленти	-	1,832	1,832
Пласмани во банки	-	63,131	63,131
Побарувања од купувачи	-	5,578	5,578
Вложувања кои се чуваат за тргување	9,429	-	9,429
	9,429	70,541	79,970

	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Обврски кон добавувачи	1,406	1,406
Останати обврски	191	191
	1,597	1,597

	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2013		
Средства според Извештајот за финансиската состојба		
Пари и парични еквиваленти	2,175	2,175
Пласмани во банки	64,723	64,723
Побарувања од купувачи	5,763	5,763
	72,661	72,661

	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Обврски кон добавувачи	1,599	1,599
Останати обврски	191	191
	1,790	1,790

16 Пари и парични еквиваленти

	2014	2013
Сметки во банки		
Во денари	1,592	1,826
Во странска валута	225	347
Пари во благајна во денари	15	2
	1,832	2,175

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
 (Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

17 Пласмани во банки

	2014	2013
Краткорочни депозити во домашни банки во денари	63,002	64,502
Побарувања по основ на камати	129	221
	63,131	64,723

Депозитите во банки се состојат од орочени депозити со рок на доспевање од 3 до 12 месеци со годишна каматна стапка од 2.5% до 3.8%.

18 Вложувања кои се чуваат за тргување

	2014	2013
Удели во инвестициски фондови класифицирани како чувани за тргување	9,429	-
	9,429	-

Со состојба на 31 декември 2014 Берзата поседува удели во КБ Публикум Паричен фонд кои ги класифицира како чувани за тргување.

19 Побарувања од купувачи

	2014	2013
Побарувања од купувачи	7,704	7,941
Намалено за исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(2,126)	(2,178)
	5,578	5,763

Движењето на исправката на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од купувачи е прикажано подолу:

	2014	2013
Со состојба на 01 јануари	2,178	2,432
Тековен расход од оштетување (Белешка 10)	353	360
Наплатени отпишани побарувања (Белешка 6)	(266)	(305)
Отпис на побарувања	(139)	(309)
	2,126	2,178

20 Останати побарувања

	2014	2013
Аванси за зголемување на учеството во заедничко вложување (Белешка 14 и 28)	605	-
Останати побарувања	339	311
	944	311

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
(Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

21 Акционерски капитал

Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2014 година, акционерскиот капитал на Берзата изнесува 103,498 илјади денари (2013: 103,498 илјади денари).

Акционери на Берзата со состојба на 31 декември 2014 година се следните:

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Комерцијална Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
ТТК Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
Брокерска Кукја Фершпед				
Брокер АД Скопје	278	607.1	168,773.80	9.96%
Стопанска Банка АД Скопје	277	607.1	168,166.70	9.92%
Еуростандард Банка АД Скопје	276	607.1	167,559.60	9.89%
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	170	607.1	103,207.00	6.09%
Шпаркасе Банка АД Скопје	168	607.1	101,992.80	6.02%
КБ Публикум Инвест	153	607.1	92,886.30	5.48%
Централна Кооперативна Банка АД Софија	148	607.1	89,850.80	5.30%
Охридска банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
УНИ Банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
	2,324		1,410,900.40	83.24%
Останати акционери со учество помало од 5%	468	607.1	284,122.80	16.76%
Вкупно	2,792		1,695,023.2	100%

Стекнувањето на акции над 10% од вкупните акции издадени од Берзата подлежи на посебен режим согласно Законот за хартии од вредност.

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2014 и 2013 година е како што следи:

	Ревалоризациони резерви	Задолжителни резерви	Вкупно
01 јануари 2014	-	34,897	34,897
Распределба во резерви	-	751	751
31 декември 2014	-	35,648	35,648
01 јануари 2013	-	38,573	38,573
Покривање на загуба	-	(3,676)	(3,676)
31 декември 2013	-	34,897	34,897

Резервите се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства и промените во објективната вредност на вложувањата, како и за распределба на нето добивките по оданочување. Резервите може да се користат согласно позитивната законска регулатива.

22 Обврски кон добавувачи

	2014	2013
Обврски кон добавувачи во Република Македонија	1,406	1,599
	1,406	1,599

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
 (Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

23 Донации

	2014	2013
Софтвер	-	1,555
	-	1,555

Со состојба на 31 декември 2013 година, износот од 1,555 илјади денари претставува донација на софтвер за тргување добиен од Љубљанска Берза, Република Словенија (Белешка 13). Со состојба на 31 декември 2014 софтверот е целосно амортизиран.

Движењето на донациите во текот на 2014 и 2013 година е како што следи:

	2014	2013
На 01 јануари	1,555	3,109
Зголемување:		
- Примена донација за годишна конференција (Белешка 6)	431	797
	1,986	3,906
Намалување:		
- Амортизација на софтвер за годината (Белешка 6 и 13)	(1,555)	(1,554)
- Надомест на трошоци за годишна конференција	(431)	(797)
	(1,986)	(2,351)
На 31 декември	-	1,555

Во текот на 2014 година Берзата има добиено донација од неколку компании за организирање на годишна конференција. Надоместот за трошоците за кои е наменета донацијата се исплатува на Берзата, која потоа ги исплатува добавувачите на овие услуги.

24 Обврски за данок на добивка

	2014	2013
Данок од добивка	562	6
	562	6

25 Останати обврски

	2014	2013
Даноци	200	205
Однапред наплатени приходи	259	280
Примен депозит	191	191
Останато	41	-
	691	676

26 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2014	2013
Добивка која припаѓа на акционерите	5,349	751
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции	5,349	751
Пондериран просечен број на обични акции	2,792	2,792
Основна заработка по акција (денари по акција)	1,916	269

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014
 (Сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

27 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2014 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Берзата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Берзата кои би можеле да се појават во иднина.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Берзата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на Раководството на Берзата и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

28 Трансакции со поврзани субјекти и надомести на раководството

Ниту еден од акционерите на Берзата нема статус на поврзан субјект, бидејќи ниту еден од нив нема значајно влијание врз активностите на Берзата.

Со состојба на и за годината која заврши на 31 декември 2014, Берзата има побарување од СЕЕ ЛИНК доо Скопје за дополнително уплатен влог во висина од 605 илјади денари (Белешка 14 и 20).

Надоместите за клучното раководство се како што следи:

	2014	2013
Извршни директори		
Бруто плати	2,991	2,985
Неизвршни членови на Одборот на директори		
Надомест исплатен за годината	480	427
	3,471	3,412

29 Настани по датумот на известување

Освен како што е објавено во Белешка 14, по 31 декември 2014 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.